

Vergaderjaar 2023–2024

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 3182

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2023

Op 26 juni jl. heb ik een besluit- en vertrekmoratorium voor een half jaar afgekondigd voor asielzoekers uit Sudan naar aanleiding van de onduidelijkheid die is ontstaan na het uitbreken van gevechten tussen het Sudanese leger (*Sudanese Armed Forces, SAF*) en de *Rapid Support Forces* op 15 april van dit jaar (Kamerstuk 19 637, nr. 3125). Het besluit- en vertrekmoratorium is op 8 juli jl. formeel in werking getreden. Gelet op de aanhoudende onzekere situatie in Sudan heb ik besloten dit besluit- en vertrekmoratorium te verlengen met zes maanden.

Al zeven maanden wordt er gevochten in Sudan tussen de hierboven genoemde partijen. Op 15 april van dit jaar begonnen de gevechten in Khartoum, maar deze hebben zich snel uitgebreid naar andere delen van het land, waaronder Noord- en Zuid-Kordofan, en Darfur. Uit gegevens van de *UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* (UNOCHA) blijkt dat er gevechten in 14 van de 18 staten hebben plaatsgevonden.

Verschillende pogingen om een tijdelijk dan wel permanent staakt-het-vuren te bereiken zijn mislukt. Op 7 november jl. hebben bemiddelaars uit Saoedi-Arabië, de Verenigde Staten en de Afrikaanse Unie verklaard dat met de nieuwe gesprekken die op 26 oktober jl. in Jeddah waren hervat de SAF en de RSF er niet in zijn geslaagd een staakt-het-vuren te bereiken. De RSF boekt inmiddels steeds meer terreinwinst in Darfur. Begin november heeft de RSF Zuid-, West- en Centraal- Darfur ingenomen en zij bereidt zich thans voor om El Fasher (hoofdstad van Noord-Darfur) aan te vallen.

Uit de laatste *Sudan Situation Report* van OCHA van 7 december 2023 blijkt dat er inmiddels meer dan 12.190 doden zijn gevallen sinds het begin van het gewapende conflict op 15 april 2023.

In de periode 30 september tot en met 27 oktober zijn meer dan 1270 doden gemeld. De meeste slachtoffers vielen in Khartoum en Darfur waar de meeste gevechten ook plaatsvonden in deze periode.

Sinds het begin van het gewapende conflict op 15 april jl. zijn volgens *Displacement Tracking Matrix Sudan* (DMT) 5,090,869 burgers (1,013,051 gezinnen) ontheemd geraakt in Sudan en hebben 1,400,375 mensen de grens overgestoken naar Egypte, Libië, Tsjad, de Centraal Afrikaanse Republiek, Zuid-Sudan en Ethiopië.

Hoewel er al enige data en informatie over het conflict beschikbaar is, is er momenteel nog steeds onduidelijkheid over de (ontwikkeling van de) situatie in Sudan, waardoor er niet zorgvuldig op de asielaanvragen van Sudanese kan worden beslist. Het eerstvolgende ambtsbericht over Sudan van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waarin inzicht zal worden gegeven in de ontwikkelingen in Sudan, is voorzien voor eind april 2024. Gelet hierop verleng ik het besluitmoratorium dat geldt voor vreemdelingen afkomstig uit Sudan voor de duur van zes maanden, tot 8 juli 2024. Het vertrekmoratorium dat geldt voor vreemdelingen die terug moeten keren naar Sudan wordt eveneens verlengd voor de duur van zes maanden, tot 8 juli 2024. Voornoemde bewoordingen zijn een verduidelijking van het beleid ten opzichte van de huidige formulering in het landgebonden beleid ten aanzien van Sudan in de Vreemdelingencirculaire 2000¹. De Vreemdelingencirculaire zal dan ook op dit punt aangepast worden.

Met het verlengen van het besluitmoratorium wordt op grond van artikel 43 van de Vreemdelingenwet 2000 de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen en van asielaanvragen die tijdens het moratorium worden ingediend, verlengd met een periode van een jaar, met een maximale beslistermijn van 21 maanden. Op asielaanvragen die ouder zijn dan 21 maanden zal de IND moeten beslissen. In deze zaken geldt dat gelet op het besluit- en vertrekmoratorium onvoldoende kan worden beoordeeld en gemotiveerd dat er géén risico bij terugkeer is. Met het vertrekmoratorium worden vreemdelingen die terug moeten keren naar Sudan en om die reden onder het bereik vallen van dit moratorium, niet verplicht terug te keren naar Sudan en wordt aan hen opvang en overige voorzieningen geboden.

Het besluit tot verlengen van het besluit- en vertrekmoratorium wordt gepubliceerd in de Staatscourant. Een aantal categorieën vreemdelingen is uitgesloten van de werkingssfeer van het besluit- en vertrekmoratorium.

Dit betreffen onder meer² Dublinclaimanten, vreemdelingen ten aanzien van wie een veilig derde land wordt tegengeworpen, vreemdelingen die reeds in het bezit zijn van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat of zijn erkend als vluchteling in een derde land dan wel in een derde land anderszins voldoende bescherming genieten, spoor 2-zaken, en openbare-orde en 1F-zaken.

De situatie in Sudan zal gedurende het besluit- en vertrekmoratorium steeds worden gemonitord en indien er aanleiding is om het moratorium voortijdig te beëindigen dan zal daartoe worden overgegaan.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

¹ C7/32.1 en C7/32.7 van de Vreemdelingencirculaire 2000.

² Zie voor het volledige overzicht paragraaf C3/2 van de Vreemdelingencirculaire 2000.